

Protokół

z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Ośrodku Pomocy Społecznej w Lipniku

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipniku jest gminną jednostką organizacyjną utworzoną do realizowania zadań własnych i zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje 22 sołectwa, w których zamieszkuje 5 578 osób. Wójtem Gminy jest Pan Józef Bulira.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipniku został powołany Uchwałą Nr X/39/90 Gminnej Rady w Lipniku z dnia 2 marca 1990 r. w sprawie powołania jednostki budżetowej – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lipniku, a utworzony na podstawie Zarządzenia Nr 1/90 Naczelnika Gminy w Lipniku z dnia 10 kwietnia 1990 roku.

Ośrodek posiada własny REGON 830393050 i NIP 863-144-61-46.

Kierownikiem Ośrodka Pomocy Społecznej w Lipniku jest Pani Maria Stępień.

Ośrodek działa w oparciu o:

Statut Ośrodka stanowiący załącznik do Uchwały Nr XVII/146/2004 Rady Gminy w Lipniku z dnia 9 września 2004 r. w sprawie uchwalenia Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej. Zmiany do Statutu zostały wprowadzone: Uchwałą Nr XXX/289/2006 z dnia 29 września 2006 r. – uaktualniono publikatory ustaw, w oparciu o które pracuje Ośrodek i dodano zadania wynikające z ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej, Uchwałą Nr XXIII/171/2008 z dnia 3 grudnia 2008 r. – dodano zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, Uchwałą Nr XXIV/174/2012 z dnia 23 sierpnia 2012 r. – dodano zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Uchwałą Nr XXXIII/269/2013 z dnia 4 czerwca 2013 r. – uaktualniono publikatory ustaw i dodano zadania z zakresu ustawy o systemie oświaty. Statut w § 4 zawiera nieaktualne zadania zlecone i własne realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej wynikające z ustawy o pomocy społecznej.

Regulamin organizacyjny zatwierdzony Zarządzeniem Nr 2/2012 Wójta Gminy Lipnik z dnia 1 sierpnia 2012 r. W regulaminie są nieaktualne publikatory ustaw, w oparciu o które wykonuje swoje zadania Ośrodek;

Uchwałę Nr XLII/357/2014 Rady Gminy w Lipniku z dnia 30 stycznia 2014 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania pomocy nieodpłatnej pomocy w zakresie dożywiania w ramach wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 -2020;

Uchwałę Nr XLII/356/2014 Rady Gminy w Lipniku z dnia 30 stycznia 2014 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020;

Uchwałę Nr XLII/357/2014 Rady Gminy w Lipniku z dnia 30 stycznia 2014 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnej pomocy w zakresie dożywiania w ramach wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020;

Uchwałę Nr_XXXVI_303_2010_ Rady Gminy w Lipniku z dnia 24 lutego 2010 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do pomocy w formie dożywiania (uchwała obowiązywała do stycznia 2014 r.);

Uchwałę Nr XXIV/173/2012 Rady Gminy w Lipniku z dnia 23 sierpnia 2012 roku w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat oraz trybu ich pobierania;

Upoważnienie Wójta Gminy Lipnik z dnia 16.07.2012 r. dla Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej, postanowień oraz zaświadczeń zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r.;

Upoważnienie Wójta Gminy Lipnik Nr 4/2014 z dnia 15 maja 2014 r. dla Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny oraz wydawania w tych sprawach decyzji i postanowień administracyjnych

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Magdalena Pracon – starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego – koordynator kontroli - na podstawie upoważnienia do kontroli nr 621/2014 z dnia 11 czerwca 2014 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską.
2. Barbara Nowak – Kierownik Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 622/2014 z dnia 11 czerwca 2014 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli Ośrodka Pomocy Społecznej* pod poz. 1/2014.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 16 - 18 czerwca 2014 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zmianami) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 61, poz. 543).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2013 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.
2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.) oraz monitoring zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013r., poz. 135 ze zm.).

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipniku mieści się w budynku Urzędu Gminy w Lipniku, tel. 15 86 941 422.

W wyniku przeprowadzonej wizytacji ustalono, że jednostka zajmuje trzy pomieszczenia usytuowane na parterze. Warunki lokalowe Ośrodka Pomocy Społecznej dają klientom możliwość swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji OPS jest bezrobocie i ubóstwo.

Wypłata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest w kasie Banku Spółdzielczego Kielce O/Obrazów lub przelewem na indywidualne konta bankowe klientów.

Ad 1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.

Na dzień kontroli w Ośrodku Pomocy Społecznej w Lipniku w obszarze pomocy społecznej zatrudnione były 4 osoby, tj.: kierownik i 3 pracowników socjalnych (Zał. Nr 1 – Kadra Ośrodka Pomocy Społecznej w Lipniku).

Przedmiotem kontroli było zbadanie zgodności kwalifikacji kadry kierowniczej Ośrodka oraz pracowników zajmujących się zadaniami z zakresu pomocy społecznej z przepisami ustawy o pomocy społecznej.

W toku kontroli stwierdzono, iż pracownicy socjalni legitymują się kwalifikacjami i stażem pracy określonymi w przepisach prawa. Kierownik Ośrodka posiada wymagany staż pracy i wykształcenie, prócz specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej, którą ukończy w listopadzie br.

W kontrolowanej jednostce pracownicy socjalni posiadają legitymacje służbowe wydane wg wzoru określonego w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego, które zgodnie z rozporządzeniem wymagane są przy przeprowadzaniu wywiadu środowiskowego.

Do obowiązków pracowników socjalnych należy: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

- miernik: liczba mieszkańców gminy

liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w OPS = 5 578/3 = 1 860 osób

Z powyższego wynika, iż stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, na jednego pracownika socjalnego przypada 1 860 mieszkańców.

Ad 2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182 z późn. zm.) oraz monitoring zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r., poz. 135 ze zm.).

Zasiłki stałe

Z danych zawartych w sprawozdaniu Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej za rok 2013 rok oraz informacji przekazanych przez Kierownika OPS (Załącznik Nr 2 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) wynika, iż pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla 41 osób, z czego 27 to osoby samotne. Za 40 osób Ośrodek odprowadzał składkę zdrowotną. W roku 2014 do dnia kontroli pomocą w formie zasiłku stałego objęto 40 osób i za 37 osób odprowadzana jest składka na ubezpieczenie zdrowotne.

Kontroli poddano losowo wybrane teczki z dokumentacją stałych zasiłkobiorców, na podstawie której wydano decyzje administracyjne o nr:

OPS.8122/17/2011 i zmiana wysokości świadczenia OPS.8122.26.2011 i OPS.8122.5.2012;
OPS.4610.24.2013 oraz zmiany sposobu wypłaty świadczenia OPS.5010.40.2014;
OPS.4610.57.2013; OPS.5010.4.2014; OPS.4610.52.2013; OPS.5010.8.2014;
OPS.4610.40.2013; OPS.4610.58.2013; OPS.4610.37.2013; OPS.4610.49.2013;
OPS.5010.42.2014.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowane akta zawierają dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty zawierają datę wpływu do ośrodka.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W podstawie prawnej decyzji przyznających świadczenie widniał aktualny na dzień wydania decyzji publikator ustawy o pomocy społecznej, rozporządzenia w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych, rozporządzenie w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz kodeksu postępowania administracyjnego. Przytoczono także upoważnienie Wójta dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej. W podstawie prawnej decyzji znajdują się także przepisy ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, na podstawie której za osoby otrzymujące zasiłek stały Ośrodek odprowadza składkę zdrowotną. W decyzjach przywołano art. 108 k.p.a., ale nie poinformowano o tym fakcie klienta w sentencji i w uzasadnieniu.

W uzasadnieniu decyzji dokładnie opisano sytuację faktyczną klienta i stan prawny mający wpływ na przyznanie pomocy.

W pouczeniu informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji. Decyzje o przyznaniu pomocy były przesyłane za zwrotnym potwierdzeniem odbioru lub klienci odbierali osobiście.

Ośrodek opłacał składki ubezpieczeniowe zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W stosunku do zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki okresowe

Z danych zawartych w rocznym sprawozdaniu MPiPS-03 za 2013 rok oraz informacji sporządzonej przez Kierownika OPS wynika, iż w roku ubiegłym pomoc okresową przyznano 24 osobom. Głównym powodem przyznania tej formy wsparcia było bezrobocie – 22 osoby. W roku bieżącym do dnia kontroli zasiłek okresowy otrzymało 6 osób głównie z powodu bezrobocia.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację osób objętych pomocą okresową, na mocy której wydano decyzje administracyjne o numerach:

OPS.5011.15.2014; OPS.4611.29.2013; OPS.4611.34.2013; OPS.4611.42.2013;
OPS.5011.9.2014; OPS.5011.17.2014; OPS.5011.16.2014; OPS.4611.22.2013;
OPS.4611.8.2013.

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację (każdy wniosek posiadał datę wpływu). W aktach znajdują się aktualne dochody z zakładów pracy, odcinki emerytur i rent, zaświadczenia z powiatowych urzędów pracy, kopie decyzji przyznających świadczenia rodzinne, oświadczenia klientów i ich rodzin o wysokości dochodów.

W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych widniał aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, rozporządzenie w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego, upoważnienie Wójta dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej oraz przepisy kodeksu postępowania administracyjnego. W decyzjach przywoływano art. 108 k.p.a., ale nie informowano o tym osoby zainteresowanej ani w sentencji decyzji, ani w uzasadnieniu.

Zespół kontrolny pozytywnie ocenia sposób opisywania w uzasadnieniu decyzji administracyjnych sytuacji faktycznej klienta i stanu prawnego mających wpływ na przyznanie pomocy oraz sporządzone wywiady środowiskowe.

W przedmiotowych decyzjach informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag. Wysokość świadczeń wypłacana zgodnie z art. 38 ustawy o pomocy społecznej.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Z danych zawartych w sprawozdaniu z realizacji programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” za rok 2013 oraz z informacji przekazanych przez Kierownika OPS wynika, iż pomocą w tym zakresie objęto ogółem 338 osób. Całkowity koszt Programu za rok 2013 wyniósł 67 093 zł, w tym dotacja 43 981 zł. Pomoc w formie posiłków otrzymało ogółem 169 osób, w tym do 7 r. życia 43 i 126 uczniów na łączną kwotę 50 778 zł. W 2013 roku Ośrodek objął pomocą w formie zasiłku celowego 54 osoby. W roku bieżącym

do dnia kontroli gorący posiłek otrzymuje 140 dzieci i młodzieży oraz 4 osobom przyznano zasiłki celowe.

W badanym okresie dożywianie prowadzone było w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie gminy Lipnik:

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba dożywianych uczniów		Koszt posiłku	Rodzaj posiłku
		2013 rok	2014 rok		
1.	Zespół Szkół w Lipniku	85	86	2,00 zł	gorący posiłek
2.	Zespół Szkół we Włostowie	36	35	2,00 zł	gorący posiłek

Dodatkowo Ośrodek sfinansował w 2013 koszt wyżywienie dla 18 dzieci i uczniów uczęszczających do 8 placówek poza terenem gminy Lipnik. Koszt wynosił od 1,50 zł do 13,00 zł za całodienne wyżywienie. W roku 2014 do dnia kontroli Ośrodek opłaca za wyżywienie 19 dzieci i młodzieży w 8 placówkach. Koszt wynosi od 1,50 zł do 5,50 zł.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie zasiłków celowych* w ramach realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr:

OPS.4612.358.2013; OPS.4612.400.2013; OPS.4612.280.2013; OPS.4612.406.2013;
OPS.4612.409.2013; OPS.4612.401.2013; OPS.4612.353.2013;

oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie posiłku*, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

OPS.5023.73.2014; OPS.4623.153.2013; OPS.5023.53.2014; OPS.4623.82.2013;
OPS.5023.3.2014; OPS.4623.130.2013; OPS.5023.45.2014; OPS.4623.96.2013;
OPS.5023.32.2014; OPS.5023.5.2014; OPS.5023.12.2014; OPS.4623.127.2013.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja - aktualizacje wywiadów oraz pozostałe załączniki określające sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc.

Pomoc w ramach Programu przyznawana jest w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, rozporządzenia w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego, kodeks postępowania administracyjnego oraz Uchwały Rady Gminy w Lipniku podwyższające kryterium dochodowe uprawniające do pomocy w formie dożywiania i odstępujące od żądania zwrotu. W decyzjach przyznających zasiłek celowy na zakup posiłku lub żywności przywoływano także Zarządzenie Kierownika Ośrodka w sprawie ustalenia zasad wysokości świadczeń pomocy społecznej w ramach wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. W podstawie prawnej wpisywano art. 108 k.p.a., ale nie informowano o tym strony ani w sentencji, ani w uzasadnieniu decyzji.

Zespół kontrolny pozytywnie ocenia sposób opisywania w uzasadnieniu decyzji administracyjnych sytuacji faktycznej klienta i stanu prawnego mających wpływ na przyznanie pomocy.

Maksymalne kwoty przyznawania zasiłków celowych na zakup artykułów żywnościowych z wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w 2013 roku określone zostały w Zarządzeniu Nr 1/2012 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Lipniku z dnia 2 lutego 2012 r, a w roku 2014 w Zarządzeniu Kierownika Nr 1/2014 z dnia 3 marca 2014 roku. Z Zarządzenia wynika, że stawka dzienna na osobę wynosi 3 zł, jeżeli dochód nie przekracza kryterium dochodowego 100 % i 2,50 zł powyżej 100 %.

Decyzje administracyjne na posiłek wydawane są na okres od stycznia do czerwca i od września do grudnia.

Do zasadności przyznanej pomocy nie wniesiono zastrzeżeń.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej OPS w Lipniku przyznaje zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia,

opalu, odzieży, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Zgodnie z art. 41 ust. 1 cytowanej ustawy Ośrodek udziela również w szczególnie uzasadnionych przypadkach specjalnych zasiłków celowych osobie lub rodzinie w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, które nie podlegają zwrotowi.

Kontrolowana jednostka w roku 2013, jak wynika z informacji udzielonych przez Kierownika OPS, przyznała 168 osobom zasiłki celowe i 41 osobom specjalne zasiłki celowe. Zasiłki celowe przyznawane były w szczególności na zaspokojenie bieżących potrzeb, żywność, częściowe lub całkowite pokrycie kosztów zakupu leków. Najczęstszym powodem ubiegania się o zasiłek celowy specjalny były wydatki na zakup lekarstw lub na leczenie, które były potwierdzane imiennymi fakturami. W roku bieżącym do dnia kontroli zasiłki celowe przyznano dla 87 osób, i dla 23 zasiłki celowe specjalne.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta:

Zasiłki celowe:

OPS.5012.129.2014; OPS.5012.152.2014; OPS.5012.145.2014; OPS.4612.283.2013;
OPS.4612.311.2013; OPS.4612.206.2013; OPS.4612.351.2013; OPS.4612.408.2013;
OPS.4612.341.2013; OPS.4612.352.2013; OPS.4612.223.2013;

Zasiłki celowe specjalne:

OPS.4612.398.2013; OPS.4612.205.2013; OPS.4612.259.2013; OPS.4612.98.2013;
OPS.4612.233.2013; OPS.4612.407.2013; OPS.4612.58.2013; OPS.4612.307.2013;
OPS.4612.127.2013; OPS.5012.55.2014.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny. Pomoc przyznano w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, rozporządzenia w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego. Ponadto przywołano upoważnienie Wójta dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej oraz przepisy kodeksu postępowania administracyjnego.

Strony informowane były o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach w ustawowo przyjętym terminie.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi

Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipniku w kontrolowanym okresie nie realizował usług opiekuńczych, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Jak wynika z oświadczenia Kierownika Ośrodka w okresie objętym kontrolą do Ośrodka nie wpłynął żaden wniosek o przyznanie usług opiekuńczych (Załącznik Nr 3 – Oświadczenie Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Lipniku). Osobom, które będą wymagały tej formy wsparcia Ośrodek taką pomoc zapewni. Osoby starsze zamieszkują z rodzinami, które zapewniają im opiekę i pomoc. Ośrodek posiada Uchwałę Rady Gminy w Lipniku, która określa warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie realizował również zadania związanego ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek skierował do domu pomocy społecznej. W roku 2013 Ośrodek pokrywał koszty pobytu za 14 mieszkańców domu pomocy społecznej na ogólną kwotę 282 661 zł. W roku 2014 r. do dnia kontroli Ośrodek opłaca za pobyt też 14 osób (w 2014 roku do dnia kontroli skierowano do domu pomocy społecznej 2 osoby).

Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Praca socjalna realizowana jest w formie działań aktywizacyjnych klientów Ośrodka, wsparcia w ubieganiu się o ustalenie uprawnień i nabyciu prawa do świadczeń z innych

systemów zabezpieczenia społecznego. W 2013 r. pracownicy socjalni prowadzili pracę socjalną z 280 rodzinami.

Od 2010 roku Ośrodek realizuje projekt systemowy w partnerstwie z pięcioma innymi Ośrodkami i Agencją Rozwoju Lokalnego w Ostrowcu Św. W okresie tym w projekcie wzięło udział 76 osób, w tym w roku 2014 – 14 osób. Z tej grupy 2 osoby znalazły zatrudnienie, a 15 odbyło staże zawodowe, w tym w roku 2014 – 5 osób. Przez cały rok w ramach projektu funkcjonują kluby samopomocowe, gdzie osoby zagrożone wykluczeniem społecznym mogą spotkać się z psychologiem, pedagogiem, specjalistą od zajęć manualnych.

Jednym z narzędzi pracy socjalnej z osobami ubiegającym się o pomoc jest kontrakt socjalny, który ma na celu zobowiązanie zainteresowanego do podjęcia wspólnie z pracownikiem socjalnym określonych działań zmierzających do poprawy trudnej sytuacji życiowej. Pracownicy socjalni w roku 2013 ogółem zawarli 28 kontraktów. W roku 2014 – do dnia kontroli zawartych i realizowanych jest 11 kontraktów oraz 14 w ramach PO KL.

Kontrakty sporządzone zostały w sposób prawidłowy, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 listopada 2010 roku w sprawie wzoru kontraktu socjalnego.

Monitoring wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipniku realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Został opracowany i przyjęty Uchwałą Rady Gminy Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2013 – 2015. Kierownik Ośrodka posiada upoważnienie Wójta Gminy do prowadzenia zadań z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W 2013 r. zatrudniony był na umowę zlecenie w ramach „Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na 2013 r.” asystent rodziny, który obejmował pomocą 10 środowisk. W roku bieżącym asystent pracuje z 12 rodzinami, a jego zatrudnienie przez Ośrodek również zostanie zrefundowane z w/w Programu.

W trakcie kontroli sprawdzono wykształcenie zatrudnionego asystenta oraz dokumentację dot. rozliczenia Programu za 2013 rok. Nie wniesiono uwag.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

Pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego i posiłku z programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, zasiłku celowego i celowego specjalnego przyznano celowo i zasadnie. W aktach znajdują się wszelkie niezbędne dokumenty konieczne do ustalenia sytuacji zawodowej, rodzinnej i zdrowotnej osób lub rodzin ubiegających się o pomoc.

Warunki lokalowe kontrolowanego Ośrodka są dobre i klienci mają możliwość przedstawienia swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

W Statucie Ośrodka w § 4 są nieaktualne zadania zlecone i własne jakie wykonuje Ośrodek. Ponadto należy uaktualnić publikatory ustaw w regulaminie organizacyjnym OPS.

Stwierdzono, iż pracownicy socjalni legitymują się kwalifikacjami i stażem pracy określonymi w przepisach prawa. Kierownik Ośrodka posiada wymagany staż pracy i wykształcenie, prócz specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej, którą ukończy w listopadzie br.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, na jednego pracownika przypada 1 860 mieszkańców.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W podstawie prawnej decyzji przyznających świadczenia widniał aktualny na dzień wydania decyzji publikator ustawy o pomocy społecznej, rozporządzenia w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych, rozporządzenie w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz kodeksu postępowania administracyjnego. Przytoczono także upoważnienie Wójta dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej.

Natomiast w podstawie prawnej wydawanych decyzji wpisywano art. 108 k.p.a., ale nie informowano o tym fakcie osoby zainteresowanej ani w sentencji decyzji, ani w jej uzasadnieniu.

Zespół kontrolny pozytywnie ocenia sposób opisywania w uzasadnieniu decyzji administracyjnych sytuacji faktycznej klienta i stanu prawnego mających wpływ na przyznanie i wysokość pomocy. Ponadto Zespół stwierdził, iż wywiady środowiskowe oraz

ich aktualizacje są sporządzone poprawnie i szczegółowo opisują sytuację materialną, rodzinną i zdrowotną osób lub rodzin ubiegających się o pomoc.

Wszystkie dzieci objęte rządowym programem „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” otrzymują gorący posiłek co jest zgodne z ideą Programu.

W opinii zespołu inspektorów kontrolowana jednostka wykorzystuje w stopniu zadawalającym kontrakt socjalny jako narzędzie pracy socjalnej.

W kontrolowanym Ośrodku zatrudniony jest asystent rodziny, który wspomaga rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika Ośrodka oraz pracowników socjalnych.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. Nr 61, poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

1. Kadra Ośrodka Pomocy Społecznej w Lipniku.
2. Tabela sporządzona przez Kierownika OPS pt. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS”.
3. Oświadczenie Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Lipniku w sprawie usług opiekuńczych.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

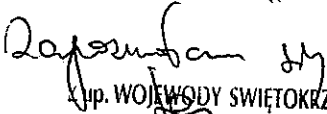
1. Magdalena Pracon
2. Barbara Nowak

Ze strony kontrolowanej:

Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Lipniku

Maria Stępień

Kielce, dnia 10 lipca 2014 r.

Podpis i data

p. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
mgr Renata Segiecińska
Z-CIA DYREKTORA
WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ

ŚWIĘTOKRZYSKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
w Kielcach
Wydział Polityki Społecznej

Ośrodek Pomocy Społecznej
w Lipniku
27-540 Lipnik
tel. (015) 8691-422
woj. świętokrzyskie